№ 2. Treschdeen, 13. Janwarî. 1899.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekfch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makfa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksfu rindinu, preekschpusê 20 kap.; pahrtulkoschana if swêschahm walodahm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihseru eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnuscha eelâ № 36 un pee M. Petersona. — **Bauskâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birsgala kga grahm. pahrd. — **Talsôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — **Wentspilî:** Th. G. Antmana k. grahm. bodê. —

78. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehjsch. — **Schagarê:** Moses Itzigsohna k. leelnoguldîtawâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. grahm. bodê, Wehweru eelâ № 6; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eekfch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eekfch-un ahrsemê:** Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa k. grahm. bodê. — **Bez tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê**, kâ ari **Kurzemê**.

Par flimibu eedsimtibu.

No Dr. P. Strautseka.

„Tehws kas tehws!" — „Taisni mahtê eedsimis!" dsird daudsreis par behrneem sakam, it ihpaschi kad grib wezakeem paglaimot. Un ar lepneem smaideem wezaki sanem schos daudsreis tikai tâ pa paradumam ismestos wahrdus.

Bet, mihkee wezaki, waj esat ari apdomajuschi, kahda breesmiga atbildiba preeksch jums isteikta schinis wahrdôs? Jeb waj jums nekad naw nahzis prahtâ, ka gars un meesa stahw wisai zeeschâ sakarâ un ka tadehk ahreja lihdsiba war buht sihme no eekschejas lihdsibas? Waj nekad neesat eedomajuschees, ka juhsu behrns jums lihdsinasees neween skaistumâ un ahrejôs meesas pantôs, bet ari juhsu truhkumôs, ja jums tahdi ir; neween juhsu tikumôs un labajâs ihpaschibâs, bet ari juhsu kluhdâs un launâs kaislibâs?

Kad katrs zilweku pahris, kas grib saweenotees us wisu muhschu, lai nodibinatu dsimtu, nopeetni apdomatu, ka wina garigahs un meesigahs ihpaschibas leelakâ waj masakâ mehrâ atjaunosees wina behrnôs un ka behrneem sinama teesiba, sinamâ mehrâ darit wezakus atbildigus par sawahm garigahm un meesigahm ihpaschibahm, — warbuht ka tad masinatos weeglprahtiba, ar kuru slehdj daschu labu laulibu, warbuht ka tad paliktu neslehgta dascha lauliba, no kuras war zeltees tikai garigi waj meesigi kropli, un warbuht ka tad paliktu daudz asaru neraudatas un aistaupitos daudz raischu un sirdehstu!

Uskawesimees kahdu brihdi pee meesas lihdsibas starp wezakeem un behrneem. Peenemot, ka gihmja lihdsiba krahsâ (azis, mati) un pantôs (peere, deguns, mute) starp wezakeem un behrneem naw reta — waj tad ar pilnu teesibu newar peenemt, ka ari tahs meesas dakas war buht lihdsigas, kuras ar azim newar saredset? Waj ôuhs nepareisi, domat, ka ari meesas eekschejahs dakas un asinis un zitas sulas war buht lihdsigas? Tadehk newar leegt, ka behrni war no saweem wezakeem mantot ari daschadas meesas kluhdas, kuras ja ne tuhlin, tad wehlak parahdahs, kad neisdodahs jau behrnus aubsiuot ar ruhpigu kopschanu un gahdibu kluhdas islabot.

Us jautajumu: waj slimibas paschas kâ tahdas pahreet no wezakeem us behrneem? — newar nedz taisni „ja" nedz taisni „ne" atteikt. Kas wispirmâ kahrtâ no wezakeem eedsimst behrnôs, ta ir neisturiba jeb glehwums pret sinamu slimibu. Ja peem. wezaki slimo ar plauschu diloni, tad winu behrni nepeedsimst wis ar pilnigi attihstijuschos plauschu diloni, bet behrnu plauschas mehdz buht neisturigas pret dilona bazilleem. Kamehr weseligâs plauschâs dilona bazilleem deesgan grûhti eeperinatees, tamehr wahrgâs tas teem isdodahs it weegli. — Zitas slimibas (peem. sifilisz) daudsreis pateesi eedsimst behrnôs, t. i. slimibas dihglis pahrgahjis taisni no wezakeem us behrneem, tâ ka schee atnes pasaulê lihdsi kâ mantojumu sawu wezaku slimibu.

Bez schihm diwahm slimibahm behrni war mantot no saweem wezakeem wehl schahdas. 1) asinoschanas slimibu jeb hemofiliju. Pee schihs slimibas no masahm bruhzehm (peem. adatas duhreena) waj ari paschas no sewis (peem. pa degunu) asinis suhzahs bez miteschanahs, tâ ka tahs ne ar kahdu lihdsekli newar apturet; asinoschana war beigtees ar nahwi. Wiswairak ar scho slimibu sirgst wihreeschu kahrtas dsimtas lozekli. Tad tahlak pee eedsimtahm slimibahm peeder: gikts, zukura slimiba, gara wahjibas un leelâ mehrâ nerwu slimibas. Pehdejahs war parahditees daschadôs weidôs: weenâ paaudzê sastopamas wairak gara wahjibas, otrâ krihtamâ kaite waj histerija, treschâ nerwositete, zeturtâ schuhpiba u. t. t.

Kâ loti beeschi sastopama eedsimta kaite minama tuwredsiba. Tatschu nepeedsimst wis tuwredsigi behrni, bet tuwredsigu wezaku behrneem mehdz buht tahdas nepilnibas azu buhwê, kas wehlak weizina tuwredsibas attihstischanos.

Wehl naw pilnigi isschkirts jautajums, waj tehws waj mahte weeglak eedsemdê slimibas. Bet weena leeta ir sinama un pati par sewi saprotama: kad abi wezaki sirgst ar to paschu slimibu waj neisturibu pret to paschu slimibu, tad slimiba wehl daudz droschak pahrees us behrneem. Schi apstahkla dehk naw teizamas laulibas asinsradeneeku starpâ. Weegli noskahrstams, ka, kad weenâ dsimtâ wairakkahrt parahdahs neisturiba pret kahdu sinamu slimibu, ka tad schihs slimibas dihglis snausch warbuht it wisôs dsimtas lozekkôs. Ja nu schahdas dsimtas lozekli saprezahs, tad winu behrni buhs wehl neisturigaki pret sinamo slimibu. Bet kad laulatee asinsradeneeki peeder pee gluschi weselahm dsimtahm un paschi weseli, tad naw eemesla schaubitees, ka ari winu pehznahzejeem wajaga buht weseleem un spehzigeem.

Bet neween wezaku sliktahs ihpaschibas, ari leela lihdsiba un weenadiba winu labajâs ihpaschibâs war pehznahzejeem buht kaitiga, jo kad zitkahrt labas ihpaschibas pahrleezigi iswehrschahs, tad tahs wairs naw lahga. Leela auguma zilweki mums patihk, bet milschus, it ihpaschi seeweeschu kahrtas, neweens nedehwehs par daiku augumu.

Kâ sawruhpâs dsimtâs, tâ ari weselâs tautâs ir sinamas slimibas, kuras tur loti beeschi sastopamas. Tâ peem. pee Angleem gikts, pee Schihdeem nerwu slimibas un zukura slimiba, pee Germanu tautahm tuwredsiba. Bet schihs parahdibas zelahs gan masak no eedsimtibas, nekâ no kopigeem paradumeem, eeraschahm, apkahrtnes, darba, ustura — ja wisi schee apstahkli ir tahdi, ka no wineem war zeltees kahda sinama slimiba. Ari pee katra zilweka par sewi gan beeschi tâ noteek: no sahkuma weseligi attihstijees un kahrtigi peedsimis behrns eekluhst taîs paschôs nelahgôs apstahklôs, kurôs jau tehwam un mahtei bij jatop slimeem, un, sinams, ari sirgst ar to paschu slimibu. Tahdâs reisâs gan ari saka, ka slimiba eedsimta, bet ihstenibâ tas nemas naw notizis: te tikai tee paschi zehloni radijuschi tos paschus panahkumus (slimibas).

Tomehr nowehrojot tehwu un mahtes ihpaschibu nosihmi preeksch eedsimtibas, war peenemt, ka wispahrigi mahtei daudz leelaks eespaids us behrnu, nekâ tehwam. Tâ peem. ja mahtei ir dilonis, tad behrns no winas drihsak mantos wahjas kruhtis, nekâ kad tehws buhtu slimojis ar scho katti; tâ ari spehziga, weseliga mahte drihsak warehs islihdsinat slimiga tehwa eespaidus, zik tahku tas jele pawisam eespehjams. Schis eewehrojums gan gaischeem wahrdeem usaizina, par muhsu meitu — nahkamo mahschu! — weselibu wismaz tikpat ruhpigi gahdat kâ par muhsu dehlu weselibu. Gan dehdigi, bet tomehr pateesiba, ka leelakâ daka wezaku newehrsch peenahzigu usmanibu us sawu meitu weselibu augschanas laikmetâ. To jau peerahda milsigais skaits ar bahluma kaiti sirgstoscho jaunawu tiklab „labakâs" aprindâs, kâ ari weenkahrscho strahdneeku starpâ, un schi slimiba naw nebuht weenaldsiga nahkameem mahtes usdewumeem.

Tatschu wiseem teem, kas zeesch no schi mantojuma lahsta, nebuhs tuhlin issamist. Ne katru reisu slimiba katrâ sinâ pahreet no wezakeem us behrneem, un tad prahtiga un ruhpiga behrnu un paschaudsinaschana war islabot daudz kluhdu, pee kuŗahm neesam paschi wainigi, bet kuras bez wainas esam atnesuschi lihdsi pasaulê, kâ behdiga mantojuma teesu.

Kas nu buhtu darams, lai issargatumees no slimibu eedsimschanas? lai dseedinatum eedsimtas slimibas? Wispirmâ kahrtâ wiseem, kas grib dotees laulibâ un nodibinat dsimtu, jausskata par swehtu peenahkumu, neween luhkotees us mantas apstahkleem, nedz lautees aisrautees no sirds balss waj meesas kahribahm, bet ari apsinigi un nopeetni apswehrt, zik leelu weselibas kapitalu katrs no abeem atnes puhrâ lihdsi.

Ka kahds ar tikko attihstijuschos lipigu slimibu nekautretos dotees laulibâ, gan nebuhtu domajams, bet tatschu attrahpahs. Domajams, ka tahdi to isdara, nesinadami sawas slimibas dabu, jo zitadi tahds darbs buhtu tas smagakais noseegums. Tadehk te buhs runa wairak par tahdeem, kas ihsteni nemas nejuhtahs slimi, bet par kuŗeem tatschu jadomâ, ka winôs slehpjahs slimibas dihglis, waj kuru dsimtâs eedsemdejamas slimibas (peem. dilonis, nopeetnas nerwu slimibas) parahdijuschahs.

Kas pats schaubahs, waj ir wesels deesgan, lai waretu prezetees, tas darihs prahtigi, prasit ahrstam padomu. Wispahrigi buhtu katram un katrai, kuŗa weseliba naw bez schaubahm teizama, preeksch laulibas slehgschanas jaaprunajahs ar kahdu ahrstu, waj no weselibas stahwokka luhkojotees tas waj ta waretu prezetees; un ahrsta spreedumu tad ari wajaga eewehrot. Zik nelaimes tahdâ kahrtâ nenowehrstu! Kas pret ahrsta padomu apnemahs dotees laulibâ, tam wismaz peenahkahs teikt taisnibu sawai otrai pusei par sawu weselibu. Ja schi otra puse, kad wisas sekas sihki pahrrunatas un pahrdomatas, neko nebehda par sawa nahkamâ wahjo weselibu, bet ir gatawa, dotees laulibâ, tad masakais weens otram wehlak neka newarehs pahrmest.

Zits jautajums gan ir tas, waj no tikumibas stahwokka aisbildinams, kad wihrs waj seewa usnemahs dot dsihwibu behrnam, kas, kâ paredsams, atnesihs lihdsi pasaulê tehwa waj mahtes slimibu waj meesas neisturibu, no kuras tam buhs jazeesch wisu muhschu. Atbildi us scho jautajumu katram un katrai lai dod pascha sirdsapsina! Kautschu katrs bruhtes pahris kreetni apdomatu, ka winu nahkamee behrni buhs kâ mehmi suhdsetaji, kad teem buhs jazeesch no sawu wezaku mantojuma. Un waj wezaku sahpes par behrnu zeeschanahm nebuhs diwkahrtigas, kad teem sirdsapsina pahrmetihs: tas juhsu darbs? Tadehk — kas us muhschu grib weenotees, tas lai pahrbauda neween sawu sirdi, bet ari sawu weselibu.

Tahdu dsimtu dehleem un meitahm, kuŗâs plauschu dilonis waj gruhtas nerwu slimibas wairak reisu atkahrtojuschahs, wajadsetu tikai tad prezetees, kad ahrsts tos atsihst par pilnigi weseleem, kad otrs dsihwes beedris peeder gluschi weselai dsimtai, kuŗâ nekad nekahdas eedsimtas slimibas naw parahdijuschahs, un kad nahkamâ laulibâ paredsama pehz eespehjas besruhpiga un weselibai peemehrota dsihwe. Tikai tâ, ar zilweka prahtu spreeschot, war sagaidit, ka mantotais slimibas dihglis neattihstisees tahlak.

Kas jebkad slimojis ar sifilisu, tam labak nemaz newajadsetu prezetees. Kad tas naw isdarams, tad tahdam slimneekam naw ahtrak japrezahs, eekams naw pagahjuschi wismaz trihs gadi, kur naw parahdijuschahs nekahdas sihmes, kuŗas ahrsts waretu west sakarâ ar mineto slimibu.

Pasaules ahrsemê.

Filipinu salas.

Us Filipinu salahm, kâ droschi ween sagaidams, drihz sahksees zihna starp eedsimtajeem un Amerikaneem. Tadehk, zeram, buhs weetâ, ja lasitajeem pasneegsim sche kahdas sinas par schihm tagad tik daudzinatajahm salahm un par apstahkleem, kahdi tur walda.

Filipinu salas peeder pee Aisi-Indijas salu pasaules un starp wisahm schihm salahm gul wiswairak us seemeleem; tâ tad ir paschas galejahs. Neetrumôs jeb wakarôs winas eerobeschotas no Kihnas Deenwidus juhras, austrumôs jeb rihtôs no Leelahs Klusahs juhras. No zitahm walstim un semehm Filipinu salahm wistuwaki atrodahs: wakarôs Aisi-Indija (Anama), seemeļu-wakarôs — Kihna, seemeļôs — Japana un deenwidôs — milsigâ Borneo sala.

Pee Filipinu salahm peeder wesels salu puduris, kuru skaits sneedzahs pahri par 1000 un kuru kopigais platums ir 5379 kwadratjuhdses, tâ tad kahdas trihsreisas leelakas, nekâ wisa Baltija — Kurzeme, Widsseme un Igaunu zeme kopam rehkinot. Paschas leelakahs ir: Luzona, 2490 kwadratjuhdses leela — 105 juhdses gara un 45 juhdses plata — ar kahdeem puszeturta milijona (3,442,941) eedsihwotajeem — un Mindanao, 1680 kwadratjuhdses leela ar 209,086 eedsihwotajeem; zitas salas ir stipri masakas un leelakâ daļa no tahm wisai sihkmas. Us Luzonas salas atrodahs ari Filipinu galwas-pilsehta — Manila, kurai, ar wisahm preekschpilsehtahm kopâ rehkinot, ir kahdi 170 tuhkstoschi eedsihwotaju un tik leela un laba osta, ka tur wisas pasaules kugi waretu sabraukt. — Pawisam dsihwo us Filipinu salahm kahdi 7 milijoni, pehz daschu jaunaku pehtneeku wehrojumeem pat weseli 10 milijoni — zilweku, starp kuŗeem ir kahdi 70 tuhkstoschi Kihneeschu, kahdi 30 tuhkstoschi no jauktahm rahsahm zehluschos un tikai kahdi 2 tuhkstoschi Eiropeeschu jeb baltu, starp kuŗeem Spahneeschu, protams, wiswairak. Ihstee, wezum wezee salu eemihtneeki ir Tagali; tee peeder pee Malajeeschu rahsas jeb sugas — ir pamasu augumu, gaischi dseltenu ahdu, eeplakanu degunu un beesahm luhpahm. Leelakâ daļa eedsihwotaju — sewischki ap juhrmalahm — peeder pee katoļu ticibas, kura, Spahneescheem eenahkot, sahkusi sche isplatitees un arweenu wairak isspeest Muhamedanu ticibu, kas tur jau agraki bija tapusi isplatita; tomehr Muhameda peekritejû ari tagad wehl laba teesa, un salu eekscheenê ir ari wehl ne masums paganu.

Wisas Filipinu salas ir loti augligas un bagatas wisadeem dahrgeem deenwidus augeem un stahdeem, jo gaifs tur loti mihligs, allasch weenads un wisai isdewigs wahrigu deenwidus un siltu semju stahdu labai augschanai. Siltums gandrihz nekad naw masaks par 5 grahdi; bet ari nekad nesneedzahs pahri par 30 grahdu. Tâ tad sala un aukstuma tur nemaz nepasihst, un ari siltum naw pahrak stipra — wiss ihstâ mehrâ. Loti labi tur aug un isdodahs wiswairak tabaka, kurai labuma sinâ bagatus stahtees war weenigi Kuhbas tabaka, kadehk ari Hawannas — Kuhbas galwas-pilsehtas — un Manilas — Filipinu galwas-pilsehtas — zigari pasihstami wisâ pasaules sirdsneezibâ par wislabakajeem; no ziteem raschojumeem sewischki eewehrojami wehl: abaka — sawada, loti teizama kanepaju suga jeb Manilas kanepes, rihse, maischi, zukura needras, kafija, pipari, wirzes, indigo, muskatreekstî un ziti dahrgi siltu semju augli. No leelakeem kokeem wiseewehrojamakee ir palmas, bananes jeb paradihses wihges, losberu koki, kâ ari wehl ziti. Semê atrod wisai leelâ daudzumâ dselsi, wara, seltu, dsihwsudrabu, sehru, alunu, akmeņu ogles un ari daschadas dahrgakmeņu sugas. Bez tam ap daschahm salahm swejo jo eewehrojamâ mehrâ ari pehrles.

Filipinu salas tapa useetas 1521. gadâ no Magalhaja un tapa no pirmâ gala nosauktas par Sw. Lahzarus salahm; bet 1569. gadâ winas eenehma Spahneeschi un sawa toreiseja kronprintscha, Filipa II. wahrdâ pahrdehweja par Filipinahm, kahds wahrds tahm ari wehl lihdz schodeen palizis. — Wisas Filipinu salas eedalitas 43 gubernâs un top pahrwaldîtas no sewischka, Spahnijas waldibas eezelta „generalkapteina" jeb generalgubernatora, kuram pahrwaldibas darbôs palihdz gubernatori un scheem atkal „gubernatoreli" (gubernadoacillo).

Ja nu waizajam, kâ Spahneeschi sawâ wairak nekâ 300 gadus ilgâ pahrwaldibâ us Filipinahm ir rihkojuschees un waj salas tik ilgâ laikmetâ — kâ tas droschi ween behtu sagaidams — sawâ meesigâ un garigâ labklahjibâ ari stipri us preekschu gahjuschas, tad jasaka, ka us tahdu waizajumu laba neka newar atbildet; atkal sche parahdahs Spahneeschi — tâpat kâ us Kuhbas — loti nelabâ gaismâ, un winu darbiba un saimneekoschana us schihm salahm un augligajahm falahm israksta wineem atkal weenejaukako leezibu — atkal wini sche parahdahs newis kâ waldîtaji un waditaji, bet kâ plehseji un laupitaji, newis kâ isglihtibas un gaismas nesēji, bet kâ nebrihwibas un tumsibas draugi, newis kâ zilwezibas un mihlestibas wedēji, bet kâ rupjas neschehlibas un warmahzibas brīneeki . . .

Spahnijas waldibai arweenu bijis likums un tikums, sawus nabagos augstmanus, sawus plikdihdu „hidalgos", tos sawâs kolonijâs „deenestâ" — dot teem tur bagatigas deenestigas weetas, tâ ka maz gadôs tee paspehj tik daudz saplehst, ka pehz tam war greestees atpakaļ uz tehwiju un dsihwot tad besdarbibâ, kuhtribâ un kahribâ. Schahdeem noluhkeem Filipinas bijuschas Spahnijai loti pa prātam, jo tahs, buhdamas ar wisu ko bagati swehtitas, derējuschas tai par paschu labako pluhkschanas un suhkschanas upuri. Pati Spahnijas waldiba tad ari — tas labprāt jaatsihst — rihkojusehs scho salu saimneekoschanas par leelu „gudribu" un retu „aprahtibu" un „apdomibu": wina isdewusi nosazijumu, ka tikpat Filipinu generalgubernatoram un gubernatoreem, kâ ari kara wirsneekeem, teesu, polizejas un zitu eestahschu eerehdneem newienam naw brihw kolonijâ ilgaki palikt par trihs gadi — lai pehz tam nahk atkal ziti winu weetâs, jo neba, sakot, jums ween wajaga — slinku un plikdihdu nekur nekam naw truhzis, sewischki starp Spahneeschu „augstmaneem" — waj tihri neapsinams daudzums, un teem tatschu wiseem gribahs raut un plehst, ja ween kur kas raujams un plehschams.

Tri likumigahs algas kolonijâs, sewischki us Filipinahm, wiseem leeliskas — sahkot no generalgubernatora un beidsot pee „gubernatoreleem" un wissemakajeem polizejas eerehdnischeem. Tomehr desmitahm reisahm wairak, nekâ winu likumigahs algas, wini eeguhst nelikumigâ zelâ — plehsdami un raudami. Tâ generalgubernatora gada alga ir 40 tuhkstoschu dolaru jeb, muhsu naudâ rehkinot, 80 tuhkstoschu rubku. Newar leegt, warena „alga"! Ja generalgubernators neka no sawas algas nenotehrê, tad ween trim waldibas gadeem winsch war „eekraht" 3 tuhkstoschu rubku, kas tomehr ir tikai nepilna zeturta daļa no weena milijona; un tomehr pasihstamais generalis Weilers, kas sawu laiku bija ari us Filipinahm par generalgubernatoru, triju gadu ilgajâ waldibas laikâ paspehjis eekraht, wesels 4 milijonus dolaru jeb, muhsu naudâ rehkinot, 8 milijonus rubku, kuŗus noguldijis Londonas un Parises bankâs! Tâ tad schis generalgubernators apmehram 33 reisas leelaku summu, nekâ wina likumigâ alga, „eekrahjis" nelikumigâ zelâ — ar waru un warmahzibu. Ja nu eewehrojam, ka us Filipinahm bez pascha generalgubernatora ir wehl 43 gubernatori, kuri neweens nepelna masak par 3 tuhkstoschi rbl., daschi dabun likumigajâ algâ pat lihdz 9 tuhkstoschi rbl. un ja nu wehl eewehrojam, ka schee „krahschanâ" nebuhs kuhtraki par saweem kreetnajeem preekschneekeem un ka ari wini zenschahs sawu likumigo algu kahdas 30 reisas padarit leelaku nelikumigâ zelâ, — tad gan nopratisim, zik besgaligas summas Spahneeschi pa wairak nekâ 300 gadu ilgo waldibas laiku isspeeduschi no Filipineescheem . . . Un kur nu wehl „gubernatoreli" un wisi ziti masakee eerehdni, par kuŗeem tatschu mehdz fazit, ka „leelee welni nekad wehl naw tik nejauki, kâ masee"! Bez tam wehl pati waldiba katru gadu eenem no Filipinahm 18 milijonu rublu, no kuŗeem 10 milijoni eenahk no teescheem nodokleem, 4 milijoni no muitahm, 2 milijoni no walsts loterejas un 2 milijoni no daschadeem „sihkleem un aplinku nodokleem".

Nodokļu uslikschanâ un peedsihschanâ Spahneeschu eerehdni leeli meistari — to wineem neweens newar noleegt. Tâ us Filipinahm wini teeschos nodokļus pa wisleelakai daļai dabun tahdâ zelâ, ka ikkatram Filipinu eedsihwotajam — ari seewahm un behrneem — ir usspeeduschi turet katram sawu pasi, kaut ari tee nekur neeetu un dsihwotu turpat, kur katrs dsimis un audzis; tapehz ari tiklihdz behrns peedsimst, jaeet tuhlin pee gubernatoreļa pehz pases, zitadi jamaksâ atkal foda nauda, „Pase" maksâ kuflam behrnam 3 rbl., bet peeaugušcham zilwekam lihdz 50 rbl. gadâ! War eedomatees, zik nabaga Filipineetim us „pasehm" ween iseet, sewischki wehl ja Deews to swehtijis ar wairak behrneem, jo par leelakeem behrneem jamaksâ atkal wairak. Tahdâ kahrtâ Spahneeschi eeguhst „teeschos nodokļus". Bet ar teem ween nepeeteek — wajadzigi ari wehl aplinku nodokļi un schos Spahneeschi prot atkal jo gudri atrast: wini usleek nodokļus ne-

Ar asinoschanas slimibu sirgst wairak wihreeschi nekà seeweeschi. Wihreeschi, kuri zehluschees no asinotaju dsimtahm un paschi ir asinotaji, war ar weselahm seewahm, kuras nepeeder pee asinotaju dsimtahm, radit pa leelakai dakai weselus behrnus; kad tahdi wihreeschi paschi naw asinotaji, tad winu behrni ar seewahm no neasinotaju dsimtahm gandrihs weenumehr weseli. Seeweetehm, kuras zehluschahs no asinotaju dsimtahm, turpretim gandrihs arweenu daschi asinotaji behrni, ari tad, kad winas paschas naw asinotajas. Tà tad scho slimibu seeweetes eedsemdè daudſ wairak nekà wihreeschi. Asinotaju dsimtu seeweetehm tadehł newajadsetu nemaſ prezetees un wihreescheem tikai ar weselahm seeweetehm no neasinotaju dsimtahm.

Bet lai slimiba buhtu kahda buhdama, leelakais swars weenumehr jaleek uſ to, ka noruhditu meesu, wairotu winas isturibu pret slimibahm. Kaut jele katrs jauneklis, katra jaunawa netik ween pa bruhtes laiku, bet jau gadeem eepreekſch stiprinatu sawu meesu, dsihwodami pehz weselibas kopschanas prasijumeem! — It ihpaschi meitas audſinot wezakeem buhtu weenumehr japatur prahtà, ka weselibas kapitals, ko nahkamà seewa un mahte dabon lihdſi puhrà, nekad newar beesgan leels buht. Neween tadehł ka mahtes uſdewumi prasa leelaku isturibu, bet ari tadehł ka mahtes weseliba war islihdſinat tehwa weselibas truhkumu. Naw gruhti noſkahrſt, ka mahte un winas weseliba droschi ween no leelaka swara preekſch behrna attihstischanahs preekſch peedsimschanas un sihdamà laikmetà, nekà tehws. Tadehł wehl jo wairak jaruhpejahs par to, ka meitas audſinatu tà, ka tahs spehj katrà sinà ispildit nahkamos mahtes peenahkumus. Un tatschu, zik daudſ negrehko pret weselibas kopschanas likumeem taisni meitenes audſinot! Zik maſ laika un isdewibas winahm dod kopt meesu, it ihpaschi paschà swarigakajà augschanas laikmetà, kad tahs no meitenehm peeaug par jaunawahm! Meesas wingrinaschana wingrojot, peldot, slidahm skreenot u. t. t. wehl arweenu atdurahs uſ wezaku aiſſpreedumeem, ka meitenehm tas naw wajadsigs. Skreet un plositees waj rotałàs stipri kustetees winas nedrihkſt, tà jau dara tikai sehni. Meesigi isstrahdatees meitenehm ari naw isdewibas. Tà dehwetàs labajàs aprindàs naw „smalki", strahdat meesigu darbu un nabagakàs aprindàs meitenehm zik drihſi ween eespehjams jalihdſ no skolas brihwajà laikà pelnit, pee kam winu darbs mehdſ tahds buht, pee kura jasehsch waj jastahw pa leelakai dakai istabà ween. Wisus schos kaunumus wehl pawairo seeweeschu neweseligais apgehrbs, it ihpaschi korsets.

Bet kad nu ar eedsimtahm slimibahm sirgstoschu dsimtu lozekli tomehr apprezahs un peedsihwo behrnus, ko tad wezaki un audſinataji war darit, lai glahbtu, kas wehl glahbjams?

Kad behrns peedsimis ar jau pilnigi attihstijuschos slimibu, tad protams tas ar ahrsta palihdſibu jadseedina tà, kà slimiba prasa. Bet kad, kà tas pa leelakai dakai mehdſ buht, behrns mantojis tikai neisturibu, tad wiseem spehkeem un lihdſekleem jazenschahs iſſargat behrnu no slimibas zehloneem un stiprinat behrna weselibu un isturibu. Tas peem. it ihpaschi par diloni sakams. Behrns nepeedſimſt ar diloni! Winsch tikai manto neisturibu pret diloni, kadehł tas wehlak droschi ween ari saſlims ar scho slimibu, ja tas gulehs weenà gultà ar slimo mahti, tiks no winas ehdinats, ja slimais tehws behrnu allasch skuhpstihs waj aiſ neusmanibas un newihschibas kaut kur noſpkans un atstahs krehpas — ihseeem wahrdeem, ja behrns atkal un atkal nahks sakarà ar peelipschanas awoteem. Wisdroschakais gan buhtu aiſdot behrnu no mahjahm projam kahdà kreetnà audſinaschanas eestahdè. Bet maſ gan buhs tahdu wezaku, kas to gribehs darit; leelakai dakai truhks ari wajadsigo lihdſekku. Naw ari nemaſ wajadsigs to darit, ja tikai wezaki stingri eewehro wisus aiſſardſibas prasijumus un behrnu audſinaschanas likumus, ja tikai wezaki, behrnus audſinot, iſſargajahs no kluhdahm, kuras samaità un isposta behrnu weselibu. Newaru te sneegt pamahzibas, kà behrni wislabak kopjami, tahs aiſnemtu padaudſ telpas; lasitaji tahs atron Dr. P. Kalnina „Pamahzibà, kà masus behrnus kopt". Audſinaschanas noluhkam wajaga buht, apdomigi, soli pa solim, bet neatlaischotees, nozeetinat behrna meesas. Katra, pat ta masakà slimiba pee tahda behrna dseedinama ar diwkahrtigu usmanibu un apsinibu, un ja ahrsts pats no sewis jau neatsihst slimibu par eedsimtu, tad wezakeem uſ to jaaisrahda.

Audſinataju nopeetnai eewehribai eeteizami Dr. Roth'a wahrdi: „Newar beesgan usſwehrt, ka seschi pirmajeem dsihwibas gadeem tas usdewums, stiprinat meesas; taì paschà mehrà, kà to daram, stiprinajam ari garu un daram tà to spehjigu, ispildit skolas un dsihwes prasijumus. Pee behrneem, kuri rahdahs neisturigi buht pret nerwu un gara wahjibahm, mums buhs ari wehl septitais dsihwibas gads janem palihgà." It ihpaschi tee behrni, kas mantojuschi neisturigu nerwu sistemu, loti gruhti audſinami. Ja jau garigi un meesigi weselu behrnu audſinaschana ir gruhts usdewums, tad schis usdewums top wehl gruhtaks, kad behrns ar eedsimtahm wahjibahm jaiſſargà no mantojuma sekahm. Te audſinaschana ir mahkſlas darbs, un maſ buhs tahdu wezaku, kas to pratihs. Tadehł wehl jo wairak katram, kas nodomajis prezetees, nopeetni japahrdomà, kahdu leelu atbildibu tas usnemahs dodamees laulibà, nepahrbaudijis sawu weselibu waj nekleusijis ahrsta padomam, atlikt uſ ilgaku waj ihsaku laiku prezeschanos. Zik behdigi, kad wezakeem zaur paschu peedsihwojumeem jaredſ peepildamees wezà teikuma pateesiba, ka wezaku grehki atreebjahs pee behrneem. Muhschigi likumi nezeesch nekahdus isnehmumus un kas weeglu prahtu grib pahrkapt no dabas sprausths robeschas, tas nedrihkſt apsihdset nedſ dabu nedſ Raditaju, bet weenweenigi sedi, kad wina darba sekas tam atnesſ sahpes un asaras.

No ahrsemehm.

Wahzu walsts-saeimà sehdes atkal sahkuschahs. Lihdſschim plaschaki pahrrunats jautajums par gałas dahrdſibu Wahzijà. Gałas dahrdſiba zełahs no tam, ka waldiba aisleegusi eewest dsihwus lopus no ahrsemehm. Iſſkaidrodama, ka ar dsihweem lopeem eewedot no ahrsemehm daschadas lopu sehrgas, kas tad postot semkopibu paschu mahjàs. No daschahm pusehm waldibai pahrmet, ka ta masak bihstotees no eewedamahm sehrgahm, nekà no Wahzu leelgruntneeku dusmahm, jo teem protams no gałas dahrdſibas pildotees maki un tee tadehł brehktiu brehktu, ja waldiba lopu eeweschanu gribetu atłaut. Ka Wahzu waldiba leelgruntneeku wehleschanahs allasch stipri eewehro, par to naw ko schaubitees. Daschureiſ tas nu gan tautas leelakajai dakai isnahł par apgruhtinaschanu. Tà ari gałas dahrdſiba jo daudſeem wisai nepatihkama. Mahrzina zuhkas gałas peemehram tagad Wahzijà makſà ap 25 kap. un wairak. — No tahlakas walsts-saeimas darbibas wispahrigu eewehroschanu pelna łaraministra Goſlera runa, ko tas turejis, pahrspreeschot kara-spehka-wajadſibas un pawairoschanu. Ministris gan ar atſihschanu minejis Kreewijas Zara pasihstamo atbrunoschanahs usaizinajumu, bet no otras puses atkal nehginajis peerahdit, ka tomehr esot wajadſigs kara-spehku pawairot. Łai gan schimbrihscham Wahzijai nedraudot nekahdas kara breesmas, wismaſ no Kreewijas puses ne, tomehr wajagot nodroschinatees preeksch nahkamibas, jo Spahneeschu-Amerikanu karsch esot it gaischi rahdijis, zik slikti warot iseet tahdahm tautahm, kuru kara-spehks naw ihsti labà kahrtibà. No daschahm pusehm Goſleram nem par łaunu, ka winsch Zara atbrunoschanahs preekschlikumam pretim tik stipri usſwehris kara-spehka pawairoschanas wajadſibu. — Sawà sinà eewehrojama ari trona runa, kas nolasita Pruhschu landtagu atklahjot. Tanì pahrrunats, kahdà kahrtà buhtu weizinama semes wispahrigà labklahjiba, kà wajrojami tautas garigee un tikumigee spehki. Pruhſijas finantschu apstahkli tagad esot ihsti teizami, no kam tad ari ronotees eespehja turpmak labaki gahdat peemehram par weselibas kopschanu, daſcheem eerehdneem, skolotajeem, atraitnehm un bahrineem u. t. t. —

Amerikani aisrijuschees — sem schahda wirsraksta kahds Peterburgas laikraksts pahrrunà Amerikanu gruhtibas uſ Filipinu salahm. Pee Spahneeschu leeliskahs nolaidibas Amerikaneem nenahzahs gruhti usſwaret; weeglà usſwara wineem pawisam sagrosija galwu, tà ka wini jau domajahs esam it kuras Eiropas walsts pretineeki. Amerikas ehrglim azim redsot auga spahrni. Amerikani domaja, ka nu wineem sahksees pawisam jauns laikmets, kur wini runahs waj paschu pirmo wahrdu pasaules politikas jautajumòs. Bet nu tahs paschas Filipinu salas draudè wineem wisus preekus ijaukt. Ja Amerikani te buhtu spehjuschi nostiprinatees, tad wineem sinams buhtu bijis ari saws wahrdinsch lihdſrunajams austruma jautajumà, kas tagad stahw uſ deenas kahrtibas. Bet lihdſschim Amerikanu warà atrodahs tikai Manilas juhraslihtscha apkahrtne. Zitur wisur walda eedsimtee, isnemot Mindanau, kas schimbrihscham wehl Spahneeschu rokàs. Amerikanu brihwprahtigee karotaji nebuht naw meerà ar sawu likteni, bet ilgotees ilgojahs atpakał pehz dsimtenes gałas podeem. Zik slikti Amerikaneem klahjahs, war redset jau no tam, ka Amerikanu admirals wisà weenteesibà greesees pee Spahneescheem ar luhgumu, lai tee ejot palihgà, ja Amerikaneem isnahktu zihna ar eedsimtajeem. Schahda nekauniba gan tihri apbrihnojama, un kahdu atbildi Spahneeschi uſ tam buhs dewuschi, tas gan weegli saprotams. Droschi paredsams, ka Filipinu salas Amerikaneem wehl darihs daudſ galwas sahpju, bet ihstenibà wini paschi to pilnigi ispelnijuschees. Amerikani sawà laikà noſlehdſa ar Filipineeschu wadoni Agwinaldo lihgumu, kurà ihpaschi isſkaidrots, ka Amerikani nenahk kà usſwaretaji, bet tikai kà atſwabinataji no Spahneeschu juhga. Pee Kawites muhreem tizis peesists manifests, kura pirmajà paragrafà bijis sazits, ka Filipinu salahm jatop par patstahwigu republiku. Kur nu palikuschi schee apsolijumi? —

Austrijà ari sahkuschahs walsts-saeimas sehdes, bet deewamschehl newar zeret, ka tanis buhs eespehjama kahda nebuht kahrtiga darbiba. Trokschnoschana sahkusehs jau pirmajà sapulzê. —

Frantschu tautas weetneeku namà wairak deenas pahrrunata bijuschà teesnescha Borepera apsuhdſiba pret kasazijas teesu. Gan ari te israhdijees, ka minetajam kungam nekahdu nopeetnu peerahdijumu naw un winsch sin tikai minet teesneschu laipnu istureschanos pret apsuhdſeto palkawneeku Pikaru: peemehram teesneschi esot aiſbildinajuschees, ka Pikaram reiſ bijis ilgaki jagaida, sneeguschi winam preeksch atspirdſinaschanahs glahsi groka, usrunajuschi winu par palkawneeka kungu u. t. t. Tatschu ta ween jau ir behdiga sihme preeksch Franzijas, ka uſ schahdu smeekligu apwainojumu pamata tautas weetneeku namà noteek garas pahrrunas un leeli trokschni. Frantschi tagad dsihwo tihri kà traka reiboni, kur sajehga preeksch taisnibas un pateesibas pawisam suduse un katrs tikai kleedſ sawas partijas balsi, uſ sawu pretineeku wahrdeem ne aussi nepazeldams. Schaubigais waronis grahfs Esterhasi nu ari aizinats kasazijas teesas preekschà un winam apsolita droschiba, ka winu Parisê neapzeetinahs. Pehz wisjaunakajahm sinahm winsch jau atbrauzis Parisê, apsweizinats no saweem draugeem. Ja, Franzijà tagad isnahk gandrihs tà: jo schaubigaks kahds zilweks, jo wairak winam draugu. To redsam pee schi pascha grahfa Esterhasi, Borepera, paschsleptkawas Anri u. z. —

Samoa salàs iszehluschees asinaini neweeri pee jauna kehnina wehleschanas. Pee tam, kà leekahs, sagahjuschi matòs Angku un Wahzu waldibas eerehdni. Abahm tautahm kur sawas eewehrojamas tirdſneezibas intreses un tadehł sinams katra wehlahs tahdu kehninu, no kura war zeret wairak labwehlibas. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Par walstspadomes preekschsehdetaju zaur Wisaugstako pawehli eezelts Wina Keisariskà Augstiba Leelknass Michails Nikolajewitschs.

Peterburgas Latweeschu draudſe pehdejòs gadòs ir jo zentigi ruhpejusehs uskopt sawu Deewa namu. Pahrkrahsoja, iſſpodrinaja, — eegahdajahs jaunas ehrgeles un — ar pagahjuscheem seemas-swehtkeem — eerihkoja basnizà ari elektrisku apgaismoschanu. Skatot pirmoreiſ basnizu tagadejà sposchumà — mehs teekam loti patihkami pahrsteigti un eepreezinati; atleekahs wehl ko wehletees: „Kaut ari muhsu sirdis un sadſihwes garà rastos jo wairak gaismas! Kaut atlikuschahs egoisma ehnas tiktu isnihzinatas."

Pee, no Labdar. Beedribas — 28. Dezembri sarihkotahs swehtku eglites tika apdahwinati 50 nabagi, isnemot tos, kuri — waj nu nespehka, waj slimibas dehł — newareja eerastees Palmes telpàs, bet sanehma mahjàs Beedribas peesuhtitas dahwanas. Beedribai preeksch eglites bij schinì gadà eenahzis ap 200 rbł. wairak labprahtigu dahwanu nekà pehrngad. Naudà ap 450 — un leetàs ap 50 rbł. (Skaidrs aprehkinums wehl naw noslehgts). Pee scho mihlestibas dahwanu sawahkschanas Beedribu sewischki zentigi pabalstija — Upmalites un Romana jaunkundses, kuru puhlinus lai atlihdſina nabadſinu — pateizibà eejuhſminatahs sirdis.

Kà pagahjuschòs, ari schinì gadà pee eglites dseedaja Beedribas jaukts koris un tika noturets ihsa deewkalposchana. Schoreiſ to isdarija mahzitajs, zeen. Grünberga kgs, aisrahdidams siltòs wahrdòs tiklab dewejeem, kà ari nehmejeem — ka isdalamahs dahwanas nahł no pascha Deewa, zaur — no Wina — mihlestibà eesilditahm zilweku sirdin. — Tad Th. Bredenfelda kgs issazija Beedribas wahrdà wiseem teem, kuri peedalijuschees pee sga mihlestibas darba, „sirsnigu paldees!"

Sanehmuschi dahwanas — naudà un graudà — nabadſini eepreezinati atstahja sahli. Tagad tik wiseem behrneem, kuri ween bij sanahkuschi, pasneegt saldumi un pehz tam eesahkahs winu rotałas-dejas kuras pehz 2 stundahm pahrgahja peeauguscho dejà.

(B. W.)

Widseme.

No Nitaures. Krusas apskahdeto labà. Daudſi wehl atminesees leelo krusas negaisu 14. Maijà 1898. g., kas padarija ne tikai mums Nitaureescheem saudejumus, bet ari ziteem. Krusas apskahdeteem Nitaures pusgraudneekeem par labu sch. g. 1. Janwari tapa isrihkots teatris ar balli, Nitaures labdaribas beedribas telpàs. Neslatotees uſ deesgan slikto laiku, publikas bij eeradees loti daudſ. — Eenehmums pahri par 200 rbł. Saldais.

No Maſ-Salazes (Walmeeras aprinkì). Skolas sinas. Pirmdeen 28. Dezembri pag. g. draudſes delegati sapulzejahs basnizas gehrbkambari uſ jauna draudſes skolotaja wehleschanu, jo wezais skolotajs, firmais P. Hinzenberga tehws, no amata atteizahs. Eewehleja weenbalsigi lihdſschinejo skolotaja palihgu zeen. R. Zukura kungu. R. Zukura kungs ir Latweeschu tautai pasihstams zaur kreetnu skolas grahmatu sazereschanu. Wina pehdejais darbs „Latweeschu walodas wahrdu un pareisrakstibas mahziba (etimologija un ortografija) ar daudſ rakstu darbu usdewumeem" isnahza pagahjuscha gada beigàs P. Behrsina grahmatu pahrdotawà, Rigà un eemantoja no kritikas puses leelu atsihschanu. Nowehlam muhsu jaunajam draudſes skolotajam daudſ sekmes wina plaschajà darba laukà. — Maſ-Salazes draudſe peeder pee augligakeem apgabaleem Baltijà un materialà sinà pee turigakahm draudſehm Seemeku Widſemê. Pateizotees P. Hinzenberga tehwa ilggadigai darbibai — winsch apałus tschetrdeſmit seschus gadus nenogurstoschi strahdajis — wina isglihtibas laukà skaitahs pee pirmajahm Latwijà. Draudſes skola, stalts diwstahwu nams, atrodahs uſ stahwà Salazes krasta netahlu no Maſ-Salazes meestina, un winà jau no sen laikeem pastahwigi nodarbojahs 3 skolotaji un weena guwernante. Bijuscho P. Hinzenberga tehwa skolenu un skolneetschu skaits sneedſahs pee wairak tuhkstoscheem. Daudſ no wineem ir augstskolas beiguschi un strahdà tautai par swehtibu, daudſ wehl schimbrihscham studè, bet neskaitami ir tee, kas isglihtojuschees un isglihtojahs institutòs, widejahs mahzibas eestahdès, seminaròs un daschadàs zitàs skolàs. Gadus peezpadſmit atpakał skola stahweja paschà seedu laikà. Toreiſ winu apwekleja pusotra simts behrnu. Kà kreetnus darbineekus no teem laikeem lai minu skolotaja palihgus Wulfa un Behrsina kungus. P. Hinzenberga tehws ir wairak gadus wadijis Maſ-Salazes dseedataju kori un I. wisp. Latweeschu dseedaschanas swehtkòs ispelnijees pirmo godalgu. — Lai zentigais strahdneeks tautas druwà pawada klusas, patihkamas atpuhtas deenas lihdſ muhscha wakaram! To wisi no sirds wehlam. A. A.

No Wez-Ates (Walmeeras aprinkì). Teizams paradums. Schejeenes gahjeji, kureem senak bija „krogu brahku" slawa, ir palikuschi leeli sahtibas zeenitaji. Wałas brihschòs, sewischki swehtku- un swehtdeenahs wini pa rindai pulzejahs isglihtotako saimneeku mahjàs, kuri winus eepasihstina ar laikraksteem un derigahm grahmatahm. Treescham preeksschminiga nodarboschanahs, kura eewehrot deretu ari ziteem pagasteem! —s.

No Burtneeku esara. Eenesiga sweja. Burtneeku esara smekigee plautschi ir pasihstami netik ween uſ Kreewijas siwju tirgeem, bet ari ahrsemès. Esaram sasalstot teek ar tihkleem lomi wilkti, kuri sasneedſ wairak tuhkstoschu rubku wehrtibas un teek turpat uſ esara uspirzejeem pahrdoti. Schoseem sweja leekahs ihsti bagata esam. Swejneeki ar nepazeetibu gaida sneegu nokuhstam un jaunu salu usnahkam, tadehł ka pa staigahm, nesasaluschahm plawahm wehl schimbrihscham newar uſ esaru wirsù tikt. —s.

Kurseme.

Kursemes gubernators ihstens walsts-padomneeks kambarkungs Swerbejews uſ diwi mehneschcem atwakinats uſ Kreewiju un ahrsemehm. (K. G. A.)

Kursemes Gubernas Waldes treschahs schkiras kanzelejas eerehdnis Aleksanders Treidens eezelts par Jelgawas IV. eezirkna polizejas pristawu. (K. G. A.)

No Leepajas. Sinas par Leepajas Latweeschu draudſi. Pagahjuschà 1898. gadà Leepajas Latweeschu draudſê dsimuschi pawisam 1175 behrni — 605 puiseni un 570 meitenes; 65 starp teem bijuschi nedſihwi dsimuschi un 50 ahrlaulibas behrni. Eeswehtiti tapa 204 puiseni un 205 meitenes — pawisam 409 jaunekli. Salaulati tapa 255 pahri. Deewgalduneeku bijis pawisam 16,790, starp kureem 198 bijuschi tahdi, kuri tapuschi uſ slimibas gultas apmekleti. Miruschi 319 wihreeschi un 294 seeweetes — kopà 613 zilweki. Wisleelako wezumu sasneegusi kahda seeweete, nowirdama 102 gadu wezumà. Zaur nelaimes gadijumeem galu dabujuschas 15 personas — un proti: 9 zilweki tapuschi uſ dselszeła sabraukti, 2 wihreeschi tapuschi nosisti, 2 wihreeschi pakahruschees, 1 meita ugunsgrehkà sadegusi un 1 meita noschahwusehs.

— **Leepajas kugneeziba 1898. gadà.** Pagahjuschà gadà eenahkuschi Leepajas ostà no ahrsemehm 810 twaikoni un 213 buru kugi, kuri kopà atweduschi daschadu pretschu 202,390 lasti; no eeksschsemes ostahm eenahkuschi pagahjuschà gadà 165 twaikoni un 434 buru kugi, atwedami daschadu pretschu 37,325 lasti; tà tad no ahrsemehm un eeksschsemes eenahkuschos twaikonus un buru kugus kopà saskaitot, isnahk, ka nupat pagahjuschà 1898. gadà Leepajas ostà eenahkuschi pawisam 1622 kugi ar 239,715 lasteem pretschu, kamehr gadu eepreeksch (1897. g.) eenahza pawisam 1988 kugi ar 291,628 lasteem pretschu. Tà tad pagahjuschais gads kugneezibas sinà bijis Leepajai neween wahjaks par eepreekschejo gadu, bet ari wispahrigi weens no

---

ween uſ spirtu, nekustinamu ihpaschumu, tirdſneezibu, ruhpneezibu, amatneezibu u. t. t., bet ari uſ semkopibu un lopkopibu. Tà katram lopu turetajam janem „pase" preeksch ikweena firga un preeksch ikweena zita lopa; pat zuhkas naw no nodokleem swabadas: tiklihdſ kahds grib kaut zuhku, tad pirms jaaismaksà sinama „dahna" waldibai — zitadi fods! No eenahzejeem wiswairak top speesti ar nodokleem Kihneeschi, kuri tur pa leelakai dakai nodarbojahs ar sihktirdſneezibu un kureem neween leek kreetni augstus tirgoschanahs nodokłus maksat, bet ari wehl par to, ka wineem atłauj tur nomestees, kas, ka sinams, ne no weenas walsts neteek nekur darits. Redsams, schahdu nodokli war tikai Spahneetis isgudrot! . . .

Zaur tahdu „saimneekoschanu", zaur tahdu Spahnijas waldibas „augstu gudribu" un „politisku apkehribu" tad ari schihs jaukahs un bagatigi augligahs salas weselu trihs gadu-simtenu laikà ne meesigà, ne garigà labklahjibà naw nekurp tikuschas uſ preeksschu, bet gan drihsak atpakał gahjuschas. Ka no skolas un garigas isglihtibas tahdòs apstahkłòs newar buht ne runa, jau pats par sewi saprotams. Bet ari materialà sinà uſ Filipinahm wifs atrodahs jo behdigà stahwokli, jo Spahneeschi, kà jau dsirdejam, preeksch falu un faleneeku wajadſihahm naw darijuschi un nedara neneeka. Tà semkopiba, kas uſ Filipinahm buhtu loti eenesiga, pilnigi palaista. Zik behdigi stahw ar ruhpneezibu, redſams wislabaki no tam, ka par wisahm 1000 salahm wehl pagahjuschà gadà bijuschas tikai weenas weenigas twaika dsirnawas! Preeksch satikſmes lihdſekleem naw no waldibas puses tikpat kà nekas darits. Tapehz ari wisi zeli atrodahs pilnigi pirmatnejà stahwokli, waj pareisaki runajot — zeku nemaſ naw, ja nerehkina daschus ihsus gabalinus, leelaku pilsehtu tuwumà, kuri tiktahlu nolihdſinati, ka pa wineem kaut kà war ar sirgeem kultees, kamehr zitur wisur no brauſschanas, waj pat jahſchanas naw ne domat — kahp pats kahjahm, kà redſi un sini! Ari tiltus zitur gandrihs nekur neredſ, kà weenigi galwas pilsehtà un zitàs leelakajàs pilsehtàs. Ahrpus pilsehtahm zitadi naw eespehjams tikt upehm pahri, kà ar weenkahrschahm, no kautkahdeem baſkeeem fastumditahm zeltuwehm, kuras upes widû nezeti iſirſt. Ja upe usplubduſi, ka ar schahdu sawadu zeltuwi nedrihkſt pahri zeltees, tad wisas darischanas jaapturr un jagaida itin meerigi, lihdſ upe nokriht tik tahli, ka pahrzelschanahs par winu naw wairs bihstama.

(Turpmak wehl.)

No Mitaures. Krusas apskahdeto labà. Daudſi wehl atminesees leelo krusas negaisu 14. Maijà 1898. g., kas padarija ne tikai mums Nitaureescheem saudejumus, bet ari ziteem. Krusas apskah-

wahjakajeem pehdejâ gadudesmitâ. Redsesim, kâ tagadejâ gadâ Leepajai weiksees ar kugneezibu. Zik schimbrihscham noredsams, tad gan jasaka, ka ari schogad nekahda laboschanahs un uf preekschu eeschana naw sagaidama, bet gan laikam wehl jo leelaka apkluschana un tirdsneezibas un kugneezibas darbu nostahschanahs. Ja tas tà ees wehl arweenu tahlaki, tad nahkotnê Leepaja pasaudehs „eewehrojamas tirdsneezibas un kugneezibas pilsehtas" nosaukumu, kuru ta daschus gadudesmitus atpakal eeguwa tik ihsâ laikâ.

— **Gakas tirdsneeziba.** Pagahjuschâ 1898. gadâ usvesti uf schejeenes gakas tirgu no zitureenes: 10,477 zeturkschni leellopu gakas, 8667 nokauti teli, 5992 nokautas aitas, 2253 nokautas zuhkas, 127 nokauti siweni un 26,760 mahrzinas daschadu desu un schahwetu schkinku.

— **Dahrga zeemoschanahs.** Pa pagahjuscheem Seemassswehtkeem kahds pee Minskas gubernas peederigs muischneeks atbrauzis Leepajâ apzeemot sawus draugus un pasihstamus. Lai swehtkus waretu peenahzigâ kahrtâ swinet un draugus un pasihstamus labi uszeenat, tad atbrauzejs panehmees lihdsa ari labu sutni naudas. Otrâ Seemassswehtku deenâ tad sahkusehs draugu starpâ jautra un jauka usdsihwoschana — lustigais pulzinsch gahjis schenki no schenka, wijur labi dserdams un tehredams, pee kam — protams — wiswairak bija saistur atbraukuschâ jantrâ weesa kabatai. Bet kahda nepatikschana pahrkreidsa lihgsmo un labsirdigo usdsihwotaju, kad uf reis pamanija, ka naudas sutna naw wairs kabatâ! Ne pascha mekleschana, ne polizejas talkâ eeschana nespehja to wairs atrast, un sutnis ar 200 rubleem — kas bijis lustigâ weesa wiss krahjuminsch — kâ sudis, tà pasudis, tà ka wina agrakais ihpaschneeks nesinajis par wairs, kâ lai uf mahjahm pahrtop. L.

No Jaun-Swirlaukas. Uguns-grehks. 3. Dezembra nakti Jaun-Swirlaukas Pahrtikas Beedribas pahrdotawâ bij iszehlees uguns-grehks, kas no mahjneekeem drihs tika noslahpets, tà ka sadegusi tikai grihda un daschas prezes, bet zitas prezes tikai apskahdetas. Uguns zehlons nesinams. Prezes bijuschas apdroschinatas „Seenieka" uguns apdroschinaschanas beedribâ par 2450 rubl. (K. G. A.)

No Wirzawas. Usbrukums. Nakti 13. Dezembri Wirzawas parkas tuwumâ saimneekam Rafaelim usbrukuschi nepasihstami laundari un atnehmuschi tam maku ar 25 rubl., sirgu un ratus. Sirgs atrasts Jaun-Swirlaukas Bundschu mahjâs. (K. G. A.)

No Tukuma apgabala seemeleem. Seema pee muus kà newar, tà newar apmestees pastahwigu usdsihwi. Jau pa zeturtahm lahgahm ta muhs apzeemo, bet wehl naw nekahdas zeribas, ka ta buhs palizeja, jo seme wehl pawisam wakâ. Kaut jel usnahktu saltums, jo semkopibas seemas darbi teek wisai nokaweti.

— **Gahjeju dereschanahs** muhsu apgabalâ sahkahs jau tuhlin pehz Mahrtineem un turpinajahs wehl tagad. Wisrunpigakahs schaî sinâ ir daschas muhsu muischas, kuras, kâ domajams, baidahs, ka nepaleek uf nakkoschu gadu bes gahjejeem. Schâhdas bailes, kâ leekahs, ir ari dibinatas, jo daschi muischas kalpi jau tagad sahk domat, kâ pawasari tikai laistees prom uf wezo Rigu, pee tureenes isdaudsinateem gaiss podeem. Daschas muischas sew gahjejus jau salihguschas, bet daschas wehl naw speejuschas ar teem algas sinâ weenotees. Gahjeji prasa wehl augstakas algas nekâ lihds schim tee pelna — un ari dabu. Tà tad muhsu gahjejeem mas prahtiga cemesla, atstaht sawu parasto dsihwes kahrtibu un dotees pretim nesinamai nahkotnei. Bet aisgahjeju sirdsirbu un weenreis eesahkuse kustet un tamdehl ta gruhti apturama; nelihds wairs ne algas paaugstinaschana, nedz prahtigu lauschu labi domatee aisrahdijumi. Muhsu saimneeki gan wehl no lihgschanas atturahs un nogaida, laikam klusibâ pee sewis nodomadami: „Es tahdas algas, kâ muischas, nespehju maksat; wehlak panemschu to, kas buhs atlizees — kahdu pnikeli waj wezaku wihreli; gan jau isklulschos." Un pateesibâ pee saimneekeem tagad gandrihs wairs nekur newar atrast kahdu stipraku, spehzigaku kalpa wihru waj puisi; tee wisi isklihduschi pa pilsehtahm. MK.

No Engures juhrmales. Is swejneeku dsihwes. Pagahjuschais gads daudseem schejeenes eedsihwotajeem ir atnesis behbas un sirdehsus. Pehdejôs mehneschôs juhra atkal prastjusi daudz upuru. Nowembra mehnesî Ahbragu zeemâ nosliha 4 zilweki un Dezembra mehnesî atkal Kesterzeemâ 5 zilweki. Pahdejee, wisi kopâ, weenâ laiwâ bij dewuschees juhrâ, sawus tihklus ismest, bet pahrak ahtri sazehlusehs uzkû tos pahrsteidsa uf juhras, tà ka tee neweens wairs neatgreesahs atpakal; tee bij atraduschi kapu djestrajôs wilnôs. Winu laiwa, daschas deenas wehlâki, tapa ismesta malâ, Widsemes dakâ. No slihkoneem lihdschim wehl neweens naw atrasts. Dascheem no slihkuscheem paleek seewa ar maseem behrnineem bes apgahdibas. Nepaceet neweens gads, kur juhra no schejeeneescheem neprasitu wairak waj masak upuru, bet tikdaudz zilweku dsihwibas kâ schogad pehdejâ laikâ nekad nebij gahjuschas bojâ. No wisa ta redsams ar zik daudz gruhtibahm ir saweenota swejneeku juhras dsihwe un kahdas breesmas teem japahrzeesch sawu deenischku maisi pelnot. P. Leepinsch.

No Subates. Atkal labs darbs. Par 1898. gadu Subates draudses leelajahm mihlestibas dahwanahm sinojot, Subates mahzitajs zeen. F. Letz kungs, Jaungada deenâ ir ihpaschi mihli peemineja sawus Oknischanus, kuri schinî gadâ kahdus 500 rubkus mihlestibas dahwanu isdewuschi tepat draudsê preeksch sawahm jaunajahm ehrgelehm un ari wehl sawu luhgschanas namu pahrtaisijuschi. Tapat zeen. mahzitaja kungs mihli peemineja tos kalpu kahrtas zilwekus, kuri ari no sawa masumina bij winam sawus rublischus gan preeksch misiones, gan ari preeksch ewangeliuma lutera tizibas palihdsibas lahdes upurejuschi. — Leelu leela pateiziba peenahkahs par tahdeem darbeem it ihpaschi muhsu mihkajam mahzitajam, zeen. F. Letz kungam, kâ ari wiseem teem draudses lozekkeem, kas ar sawahm dewigahm rokahm un ar sawu preekschsihmigu gahdaschanu ir peepalihdsejuschi pee Deewa walstibas isplatischanas un pee Wina nama iskopschanas.

J. Reekstin.

No Grobinas. Leelisks mantojums. Schejeenes Schihdeem, kâ sche tagad teek runats, notikusi tihri neparedsetâ kahrtâ leela laime zaur kahdu milsigu mantojumu. Proti, schinîs deenâs Berlinê nomiruschais Schihdu bagatneeks Adolfs Alschwangs, kas bijis leelas tirdsneezibas firmas ihpaschneeks Maskawâ, norakstijis sawâ testamentâ Grobinas Schihdu wajadsibahm ap 150 tuhkstoschu rubku, no kuras summas 100 tuhkstoschu rubku noteikti un nowehleti sinagogas zelschanai un 50 tuhkstoschi Schihdu slimnizas nama zelschanai. Tà tad, ja wakodas par leelisko mantojumu israhdisees par pateesahu, schejeenes Schihdeki kluhs par leelas naudas summas ihpaschneekeem. G.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

Tukuma-Talsu meera teesnescha sapulzê Tukumâ pahrdos 29. Aprili 1899. g. Frizim Hofmanim peederigas Talsu aprinka, Puhres pagasta Killusu mahjas, sem hipoteku № 750. Wehrtetas uf 4000 rbl., hipotekas parads 12,500 rbl.

Leepajas apgabala teesâ pahrdos otrreis 22. Martâ 1899. g. Ernestam Stobbem peederigas Upesmuischas pagasta, Aisputes aprinka Stubbes mahjas, sem hipoteku № 912 — 102,94 desetinas leelas, no Kursemes kreditbeedribas 1883. g. wehrtetas uf 2000 rbl. Pahrdoschana sahkses no pagehrejumu summas, apmehram 1039 rbl. 9 kap. (K. G. A.)

No Jelgawas.

Deewakalposchanas Sw. Annas basnizâ no 13. lihds 20. Janwarim. Swehtdeen, 17. Janwari: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 9 no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldu. pulkst. 7 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. Reinhards. 3) Latw. behrnu deewkalp. Kalweeschu basnizâ pulkst. 1/21; mahz. Weissmanis. — Lauku draudsê ussaukti: Dahwns Steinmans ar Linu Freiman; Ansis Sakis ar Liseti Kerman; Kristaps Lerchs ar Lawisi Linu Wanag; mirušchi: Darte Salmin, 62 g. w.; Peters Biters, 73 g. w.; Jehkabs Rasums, 58 g. w.; Anlihse Selma Strauss, 8½ g. w.; Janis Ansis Bahrs, 67 g. w. Pilsehtas draudsê ussaukti: Kalle Bluzis ar Liseti Bahr; Schanis Teodors Kuhlinsch ar Liseti Markewiz; Martinsch Bluhms ar Annu Wilker, dsim. Neuland; mirušchi: Emilija Marta Smaka, 9 m. w.; Peters Klabats, 90 g. w.; Marija Lautenbach, 86 g. w.; Ansis Osolinsch, 80 g. w.; Anna Ripa, 2½ n. w.; Kristaps Osis, 11 g. w.

Preeksch jaunahs basnizas ir eemaksatas gadam beidsotees schahdas teelakas dahwanas: no K. K. — 50 rbl.; no basnizas pehrminderem: Hanschkinewiz kga — 100 r., Boltneek kga — 15 r., Klabat kga — 10 r., Renebusch kga — 50 r., Kasin kga — 15 r., Heiman kga — 5 r. Jaunam gadam sahkotees: no A. A. — 3 rbl.; no K. K. — 30 rbl.; no basn. pehrm. Smilgas kga — 5 rbl.; no kaufmana U. kga — 10 rbl. 1. Janwari bija pawisam preeksch scha mehneša eemaksats — 8544 rbl. 50 kap.; tad wehl no pulkstenu taisitaja Lauer kga — 5 rbl.

Apleezinu, ka sanehmis no Hanschkinewiz kunga — 206 rbl. 64 kap. preeksch Jelgawas jaunbuhwejamahs Latw. basnizas.

A. Heyking,
Jelgawas eezirkna komitejas direktors pee ewang. luteru palihdsibas lahdes.

Teatra israhde Amatneezibas beedribas sahlê sapulzinaja Swaigsnes deenâ pilnu skaitu apmekletaju. Weenkahrt interesanta schi israhde wareja buht zaur to, ka Marija Allunan jkdse schinî sawâ penesigê bija aizinajusi wingrinatus spehkus no Latweeschu Beedribas teatra — jaunkundses Sehroni un Taurin, no kungeem Jaunsemi. Otrkahrt usmanibu greesa uf sewim ari weesis no ahreenes — L. Kristapsona kgs. Mehs nebijam wihluschees, peeschkirdami schij israhdei pelnito eewehribu. Katrs akteeris israhdija sawâ lomâ deesgan weiksmes un sapraschanas, kopspehle riteja bes pahris isnehmumeem dsihwi, kapehz ari pasihstamâ luga „Pahrtizibâ un nabadsibâ" spehja skatitajus wisai apmeerinat. Sihmejotees uf zeen. weesi; wehl japeemin, ka zaur dseedaschanu, kas pee publikas eemihleta, un zaur isweizigu darbibu uf skatuwes winsch rahdija spehju eemantot publikas peekrischanu. Pehdejâ winu usnehma ar aplausem; schehl tikai, ka wina balss schoreis bija drusku aissmakusi. — Zeen. benefiziante bija wisadi puhlejusees sagahdat patihkamu wakaru, par ko tai peenahkahs pateiziba. Nowehlam winai sekmes ari turpmak! G-S.

Usbrukums. Pehdejâ laikâ teitan notikuschi wairak usbrukumi, gan aplaupischanas noluhkâ, gan personiga eenaida dehl. Tà ari treschdeen 6. Janwari ap pulksten 10 wakarâ usbrukums aplaupischanas noluhkâ tizis isdarits dselszela dahrsâ pee kahda Rigas sihkirgotaja. Tas ap mineto stundu nogahjis dselszela stanzijâ, lai ismemtu bileti preeksch mahjâs pahrbraukschanas. Bet tà ka wehl bijis paagris laiks un bilete netikuse dota, tad tas nosehdees turpat uf kahda benka, lai drusziņ atpuhstos. Pee tam to apstahjuschi kahdi trihs nepasihstami tehwini, kas ar winu eelaiduschees omuligâ tehrsehschanâ un beidsot usaizinajuschi pee glahses alus. Ridseneeks paklausijis un ari no sawas puses issaukdams pahris pudeku alus, mainijis weenu desmitneeku, ko sweschineeki labi nowehrojuschi un pee tam sawâ starpâ sametuschees ar azim, ko ari Ridseneeks pamanijis. Alu istukschojuschi, wisi schkihruschees un Ridseneeks weens pats gahjis pa dahrsu uf dselszela stanziju. Te tas nejauschi famana smagu belseenu pa galwu un apgreesees eerauga sawus trihs alus draugus, kas to azumirkli gar semi nosweesdami, tam israhwuschi naudas maku ar 67 rubleem un pee tam to wehl wahrigi eewainojuschi wairak weetâs gihmi un galwâ, tà ka tas palizis bes famanas turpat gulot. Wehlak to atradis kahds pa dahrsu ejoschs dselszela strahdneeks un ar ziņu palihdsibu tad to eenesuschi dselszela stanzijâ, kur tam tikusi sneegta pirmâ palihdsiba un eewainotais tikai tur nahzis atkal pee famanas. Pehz tam eewainotais tizis aisgahdats uf slimnizu. Usbruzeji ar laupijumu pasuduschi un wehl neesot lihds schim atrasti. —.—

Neisdewuschahs sahdsibas. Treschdeen 6. Janwari ap pulksten 10 wakarâ kahds ismanigs garnadsis bija eelihdis Leelajâ eelâ pulkstenu taisitaja S. weikalâ un tur mehginajis isdarit selta un sudraba leetu sahdsibu. No Skrihwera eelas puses par sehtu pahrkahpdams un weikala durwis atmuhkedams, garnadsis ar swahrpstu bij jau isurbis seltleetu skapim diwus zaurumus un to tad ar kaltu mehginajis atlaust, bet pee schi darba bija iszehlees trokšnis, ko bija sadsirdejuschi blakus eemihtneeki un schee tad saukuschi pehz palihga un ari aissuhtijuschi uf polizeju pehz gordowoja. Bet saglis ari bija jau isdsirdis, ka tam uf pehdahm un atstahdams daschadus jo smalkus muhkeschanas un laušchanas eerotschus, kâ ari weenu swahrpstu un praktiski eerihkotu lampiņu, aisbehdsis projam. Par kaunu lehkdams, tas bija uf ledus nosweedis leelu, melnu manteli, no kam nosskahrstams, ka bijis prahws no auguma un manteļa kabatâs tikuschas atrastas wairak rewolweru patronas. Mantelis ir islikts ussihmeschanai, un esot domajams, ka ari mentschigo kromplausi sakerschot. Teitan japeesihmê, ka S. seltleetu weikals agrak jau diwreis tizis apsagts un pee tam kahda newainiga zilweka dsihwiba gahjusi bojâ. — Isgahjuscho nedelu weenu nakti kahds garnadsis bija Walles eelâ B. namâ atmuhkedams malkas stalli, meklejis kahdu wehrtigaku leetu notscheept, bet to nedarbâ traucejis kahds nama eemihtneeks un garnadsis aislaidees projam, panemdams lihds tikai stalta atslehgu un daschas maswehrtigas sihkas leetas. —.—

Malkas dahrdsiba schejeenes eemihtneekeem teitan tagad sajuhtama jo sahpigi un ja Janwara un Februara mehneschôs nebuhs sals, kas aissaldehs upes un strautus, tad malkas zenas zelsees wehl augstaku. Tagad jau schejeenes malkas uskuptschi jeb uspirzeji par 10—15 pagalitehm apakas egles jeb behrsa malkas pagehr 1—2 rubli un wehl wairak. Scho atgadijumu tagad eewehro un isleeto wairaki Annas wahrtu sihkee malkas pahrdeweji, kas katru rihtu jau no pulksten 5 sastopami uf Paula dihka un tur dsihwojoscheem masturigeem eemihtneekeem peedahwâ sawu „tagutinu malku" par 20—50 kap. wesminu. Un pateescham, teitan ari sarodahs tik daudz pirzeju, ka daschu reis schahds malkas klehpis teek safolits oirtik dahrgs, kur pawisam tikai 20—30 pagalites schai buntitê atronamas. —.—

Pehrkona dahrdeens ar sibeni bijis atkal jo skaidri sadsirdams zetortdeen, 7. Janwari ap pulksten 10 wakarâ aiz Annas wahrteem, ko dsirdejuschas wairak tai brihdi laukâ atronoschahs personas. —.—

500 rubku winnesti

1899. g. 2. Janw. 1. premiju aisnehmuma 68. islosejumâ kritušchi uf sekoscheem nummureem:

Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.	Ser.	Nr.
51	22	4342	39	7876	40	11943	28	15645	48
138	19	4396	18	7892	16	12000	43	16168	32
192	10	4518	5	7911	42	12140	8	16203	10
237	31	4632	28	8023	30	12193	34	16253	11
259	19	4694	31	8079	26	12337	45	16359	16
350	32	4728	33	8080	50	12460	41	16494	23
358	42	4745	14	8168	48	12622	17	16631	2
433	3	4810	26	8408	34	12729	21	16715	26
472	6	4820	31	8420	33	12773	6	16745	30
539	24	4840	33	8484	10	12778	39	16772	30
555	48	4939	15	8497	30	12864	40	16841	1
656	29	5228	5	8554	17	12879	45	16884	19
708	2	5270	2	8575	43	12881	1	16937	39
913	48	5279	50	8701	18	12909	49	16990	25
917	6	5375	19	8777	29	13033	22	16999	5
1028	37	5395	7	8817	30	13125	46	17115	38
1145	19	5454	8	8832	4	13254	48	17212	5
1224	27	5491	8	8854	36	13289	44	17232	31
1290	37	5512	35	8899	15	13371	24	17304	38
1303	48	5512	45	8997	43	13404	18	17395	11
1411	10	5708	27	9032	36	13415	38	17448	43
1422	16	5731	39	9103	18	13488	50	17549	15
1424	33	5733	45	9113	11	13492	22	17712	22
1546	11	5851	8	9142	2	13536	27	17714	8
1592	1	5901	47	9188	20	13559	6	17718	8
2131	44	5945	26	9191	31	13561	27	17833	45
2255	26	6012	32	9323	6	13593	2	18112	42
2407	19	6328	15	9361	34	13514	12	18188	9
2422	2	6384	15	9368	16	13649	19	18394	36
2440	7	6391	23	9583	22	13720	22	18449	43
2495	42	6606	7	9587	46	13821	5	18480	7
2573	4	6685	25	9662	5	13827	12	18599	20
2606	3	6941	14	9763	34	13846	31	18650	44
2614	18	7008	49	9839	34	13944	46	18695	4
2714	42	7029	9	9913	2	13970	44	18781	11
2842	48	7040	34	9980	8	14061	8	18781	43
2879	3	7165	47	10007	39	14077	4	18827	14
3001	23	7207	39	10107	46	14126	43	18976	26
3241	2	7211	6	10469	49	14439	7	19056	5
3296	29	7253	23	10478	42	14464	25	19056	14
3352	21	7278	42	10530	16	14468	35	19174	14
3411	9	7290	25	10627	3	14478	1	19179	31
3487	4	7298	31	10723	33	14573	38	19213	5
3531	47	7323	50	10934	17	14633	26	19216	26
3605	11	7405	42	10938	44	14677	2	19237	31
3968	13	7433	40	11103	30	14856	2	19508	39
4000	37	7477	42	11239	50	14862	15	19590	25
4016	32	7497	47	11381	12	15191	18	19760	21
4022	49	7619	27	11529	35	15429	28	19909	5
4033	12	7647	27	11616	39	15472	45	19950	44
4206	12	7752	17	11694	38	15525	45	19969	2
4227	33	7841	22	11841	35	15637	32	19973	6

Pawisam 300 winnesti, kopsummâ 600,000 rbl.

Amortisetas tapa schahdas ferijas:

29	1921	5188	8904	12894	15469	17634
71	2137	5274	8999	12967	15619	17635
99	2358	5287	9284	13035	15714	17893
76	2442	5330	9312	13080	15753	18320
87	2506	5381	9460	13101	15940	18556
88	2817	5514	9783	13186	16058	19154
98	2820	5564	9932	13441	16063	19423
36	3284	5640	10252	13666	16321	19515
136	3417	5850	10384	13829	16389	19618
186	3694	6818	10700	13867	16421	19621
102	3755	6838	10776	14474	16666	19628
130	3875	7517	11109	14492	16749	19651
127	4148	7687	11158	14526	16788	19653
197	4186	7754	11350	14641	16920	19690
125	4201	7774	11406	14653	16973	19769
198	4283	8517	11506	14994	17136	19802
150	4331	8613	11556	15008	17349	
142	4500	8775	11731	15038	17501	
154	4587	8877	12291	15082	17587	
161	4669	8881	12692	15150	17611	

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Londonâ, 21. (9.) Janwari. „Daily Mail" dabujuse telegramu is Schangajas, pehz kuras nemeerneeki Otschanujas prowinzê usbrukuschi Kujunas pilsehtai un to eenehmuschi. No pilsehtas aisstahwetajeem kritušchi 200 wihri. Naukinas wizekehninsch suhtijis uf Kujunu saldatus palihgâ.

Atenê, 22. (10.) Janwari. Peloponesâ bij stipra semes trihzeschana. Diwi zeemi, Fiatra un Stafa, ispostiti. Filiatras pilsehtu atstahja eedsihwotaji. Pee nameem redsami plihsumi. Naw sinams, waj zilweku dsihwibas gahjuschas bojâ.

Retimâ, 21. (9.) Janwari. Prinzis Georgs atbrauza schurp ar brunu kugi „Alexandre". Sanemschana bij loti swiniga.

Kairâ, 21. (9.) Janwari. Generalis Kitscheners eezelts par Sudana generalgubernatoru.

Masanâ, 21. (9.) Janwari. Zeturtdeen rafs Makonnens un rafs Mangascha, basnizâ swehredami, apsolijahs turet meeru. Weenigi Menelikam ir brihw, atzelt scho lihgumu. Mangaschas apakschpawehlneeki eet ar saweem pulkeem mahjâs.

Waschingtonâ, 21. (9.) Janwari. Ministrija apspreeda Samoas leetu. Tà kà ofsziaku sinu naw, tad ministrija palika tanis domâs, ka schimbrihscham naw eemesla safaukt trihs intrefetahs walstis uf konferenzi. Ja konferenze tomehr notiktu, tad winas sapulzes weeta laikam buhs Berline.

Waschingtonâ, 22. (10.) Janwari. Wahzijas wehstneeks, Dr. v. Holleben nodewa ahrsleetu ministrim Hai swarigas depeschas is Berlines un ilgi sarunajahs par Samoas jautajumu. Domajams, ka leetu isschkirs meera zeltâ.

Kugneeziba.

Sinas par Latweeschu kugeem. Concordia, kapteins B. Osolinsch, 29. Oktobri Sunderlandi atstahdams, 21. Dezembri eegahjis Bahijâ, Brasilijâ, no kureenes dosees uf Buenos Ayres, Argentinâ. Martha Maria, kapt. Krauklis, 29. Dez. sasneedsis Yarmouthu. Anna Maria, kapt. Gertners, 26. Now. Dramu atstahdams, 27. Dez. nonahzis Wexfordâ. Austrums, kapt. Bauers, 10. Dez. no Rigas isbraukdams, 27. Dezembri eegahjis Grimsbâ. 18. Dezembri no Rigas uf Angliju iseedami, 25. Dezembri gahjuschi Elsenerei garam Der Kurlender, kapt. Wikmans, Alma, kapt. Sielemans, Bertha Alwine, kapt. Kalninsch. Lembit, kapt. Besbails, 2. Now. Rigu atstahdams, 27. Dez. nonahzis Newportâ. Capella, kapt. Behrsinsch, no Rigas iseedams, 24. Dez. sasneedsis Methili. Mathilde Hennings, kapt. Mikelsons, no 29. Oktobra, apskahdejumu rehkins Kopenhagenâ, eesaitot islabojumus, ap 1200 mahrzinahm (= 11,000 rubku), no kuŗa nahk uf metala apkaluma 200 mahrz., un ap 980 mahrz. jamaksâ kuga lahdma apdroschinaschanai, waj kapteinam buhs japaleen nauda uf bodmereju. Bethlehem, kapt. Martinsons, 7. Okt. Newportu atstahdams, 5. Dez. eegahjis Pernambuco, Brasilijâ. Linda, kapt. Laurentz, 24. Dez. posts no Newportas uf Sanchezu, Sawana lihzi, un Gulbis, kapt. Welinsch, uf Pernambuco. Ugunseems, kapt. Puhlinsch, 17. Dez. no Gothenburgas isbraukdams, 23. Dez. eegahjis Blythâ. No Rigas uf Angliju braukdami: Kopenhagenai gahjuschi garam 22. Dezembri — Breeds, kapt. Prinz, Tahiti, kapt. Kristiansens, Jupiter, kapt. Kiels. Peter, kapt. Ansaks, 22 Dez. isgahjis no Methiles uf Doveru. Mercator, kapt. Kurgu, no Dundee iseedams, 23. Dez. sasneedsis Alloa. Zelotajs, kapt. Jakobsons, 23. Dez. atstahjis Schields, uf Halmstadi eedams. Familie, kapt. Apsche, 20. Dez. isgahjis no Gotenburgas uf Blythu. Pitsân, kapt. Walters, no 4. Dez. zeltâ no Barry uf Rio Grande do Sul saudejis mastu un 21. Dez. eegahjis Falmouthâ. Jupiter, kapt. Ewerts, 2. Janwari dewees zeltâ no Kingslynas uf Klaipedu. Ansis, kapt. Puhlinsch, no 1. Dez. atrodahs zeltâ no Paras, Brasilijâ, uf Demeraru. Antares, kapt. Lejasosols, 25. Dez. atstahjis Gotenburgu, uf Cardiffu dodamees. Noas, kapt. Augusts, 24. Dez. isgahjis no Tuborgas uf Wentspili. Anna Matilde, kapt. Kehse. 9. Now. no Cardiffas isbraukdams, 1. Janw. nonahzis Puerto Cabellâ, Wenesuelâ. John Ann, kapt. Erhards, 14. Now. Wentspili atstahdams, 26. Dez. nonahzis Tynê. Hans, kapt. Tenisons, 4. Dez. Faro atstahdams, 20. Dez. sasneedsis Londonu. Johannes, kapt. Sirnis. 24. Now. no Isigni iseedams, 21. Dez. nonahzis Farâ. Nimrod, kapt. Andersons, 19. Dez. isgahjis no Gooles uf Plymouthu. Reinhard, kapt. Bauers, 21. Dez. isgahjis no Plymouthas uf Fowey tawâ, no kureenes dosees tahlak uf Sevillu. Moledez, kapt. Seimans, 4. Janw. isgahjis no Rewekes ar eklas rauschees uf Kopenhagenu. No Bodo sinu Loida agents uf Londonu 21. Dez., ka Lilly, kapteins Leelmeschs, pabeidsis islahdschanas darbus un dosees zeltâ uf Londonu. Pittaus saudejis preekschejo un grotmastu ar takelaschu. Tehwija, kapteins Kristapschteins, kursch bija isgahjis no Leepajas uf Wisby, zeltâ dabujis suhzi un 24. Dez. atgreesees atpakal uf Leepaju. Tahiti, kapt. Kristiansens, zeltâ no Rigas uf Kadisi, 23. Dez. Drogdenâ saduhrees ar schoneri Martin, kursch gahjis uf Ystadi, pee kam Tahiti salausta grotrahja un schoners saudejis kliwerbomi; abi kugi 24. Dez. eewesti Kopenhagenâ. Lucas, kapt. Benkis, ees no Deignmouthas uf Sevillu. Anna Maria, kapt. Gertners, kursch bij 26. Now. isgahjis no Dramas uf Wexfordu, bijis peespeests 8. Dez. peesehgelet Flekkeru, jo wehtra nodrihwejuse kugi no kursa, saplosijuse daschas sehgeles, sabojajuse sahnagunis; 27. Dez. kugis nonahzis Wexfordâ. Baltija, kapt. Baumans, 18. Dez. atstahja Sunderlandi, uf Palmu dodamees. Circus, kapt. Dreimans, zeltâ uf Deignmouthu, eekuru neturreschanas dehl tizis dsihts un wehlak eewests Plymouthâ 28. Dez.? Anna, kapt. Behrsinsch, 18. Now. no Rigas isbraukdams, 27. Dez. eegahjis Schieldsê. (B. W.)

Tirgus sinas.

Leepajâ, 11. Janwari. Rudsi, Kreewu, maksaja 81—83½ kap. pudâ. Kursemes un Leischu rudsi 80—81 kap. pudâ. Ausas, Kursemes, widejas, 78—75 kap. pudâ, loti labas 82—83 kap. pudâ. Meeschi 64—73 kap. pudâ. Linsehklas 126—132 kap. pudâ. Griķi 83½—89 kap. pudâ. Sirni 76—78 kap. pudâ. Kanepju sehklas 159 kap. pudâ. Klijas 55½—65 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

J. R. K—ôs. Juhsu wehlescheanos ispildisim. — **J. Kanz. K—nâ.** Kr. kgs jau pats sawu pahrskatischanos ir par labu greesis — ko tad Juhs wehl no wina gribeet? — **J. Jost.** Pahrak neskaidri sarakstits. — **J. S. Kr—gâ.** Juhsu sinojums par mahzitaja eeweschanu newar buht ihsti pareiss. —

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 23. (11). Janwari.

100 rubl. selta naudâ 330 Wahzu mahrk.
100 „ papihra „ 216½ „ „

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 11-го Января 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Slundinajumi.

Krona Wirzawâ.

Peenemu flimneekus katru deenu lihdſ 12. preekſchpuſdeenâ. Iſbraukumi pehz puſdeenas.

Dr. J. Behrſin.

Azu ahrſts

Dr. M. Kahn,

Rigâ, Kauſ- un Krameru eelu ſtuhri, netahl no rahtuſcha, **preenem ik deenas** no pulkſten 9—12 un 3—6. Gruhti ſaſlimuſchi un tahdi, kam operazijas wajadſigas, teek uſnemti **manâ priwatklinikâ** ari ar wiſu apkopſchanu.

Krona Auzes

muiſchas walde dara ſinamu zeenigai publikai, ka no 20. Dezembra atkal ſauns **daktera kungs apteeka namâ redſihwo** un **katru deenu flimneekus preenem.**

Sobu ahrſts

W. Jurkowskis

Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 4.

Runajams no 9—1 un 3—5 pehz puſd.

No Jelgawas Sw. Annas baſnizas preekſchneezibas teek paſinots, ka **nomas nauda** par

baſnizas krehſleem

uſ ſcho 1899. gadu lihdſ **20. janwarim ſ. g.** pret kwihti eemakſajama pee pilſ. baſn. preekſchneeka **H. Sommerfelda,** Jelgawâ, Katoku eelâ 33. Krehſli, kuri lihdſ terminam netiks ſamakſati, **tiks tahlaki atdoti.**

Muſikas ſtundas

paſneedſ **Jelgawâ, Skrihweru eelâ № 42.**

J. Waldmanis.

Turpat dabuſamas leetotas **wijoles, bratſchas** un daſchi **puhſchamee instrumenti.**

Ir wajadſigs preekſch manas koku ſahgeſchanas un dſchleru darbu fabrikas ar twaika ſpehku praktiſks un ar labam leezibam

maſchinists.

Tee, kuri wehletos ſchahdu weetu peenemt, war manâ kantorî Jelgawâ, pee Eſara wahrteem Nr. 7 peeteiktees.

L. Kreſsler.

Weetu apgahdaſchanas

kantoris

Jelgawâ, Swehtes eelâ № 23,

peedahwâ mahju ſkolotajus un ſkolotajas, guwernantes, bonnes, grahmatwedejus, kaſeerus, pahrdewejas, muiſchas pahrwaldneekus, meſchfargus, dahrſneekus, muhrneekus, galdneekus, kalejus un wiſadus wihreeſchu un ſeeweeſchu kahrtas deneſta laudis.

Jelgawas

Palihdſ. Beedriba.

Swehtdeen, **17. Janwari** 1899. g. pulkſt. **3** pehz puſd., Zehra ſahlê

Pilna ſapulze.

Deenas kahrtiba:

1. Pahrſkats par 1898. gadu.
2. Rewidenţu ſinojums.
3. Sihkumi.
4. Amatu wihru wehleſchanas.

NB. Ja ſchinî deenâ neſanahktu likumigais beedru ſkaits, tad ſapulze tiks notureta ſwehtdeen, 31. janwarî. **Preekſchneeziba.**

Jelgawas Latweeſchu Beedriba.

Swehtdeen 17. Janwarî 1899.

Maſku balle.

Starp eewehrojamakam maſkam iſdalis godalgas.

Sahkums pulkſten **7** wakarâ, beigas pulkſten **3** no rihta.

Ee-rjas makſa: maſkâs: beedreem 30 k., nebeedreem 50 kap., bez maſkam: beedreem 50 kap., nebeedreem 70 kap. Beedru dahmam wiſpahrigi 30 kap.

Kahrtibas komiſija.

---

25 rubli dabon,

ja uſrahda, ka **dſeram reibinoſchus dſehreenus,** iſnemot tik ſwehtku gadiſumôs wihnu. **Kahrl Zührul. J. Mazur.**

Tambora rati

ar dſelſo aſim, uſ federem, ir par **45** rubli **pahrdodami** Jelgawâ, Katoku eelâ № 47, Streichera bodê.

No **Renges pagaſta,** Tukumu aprinkî, **paſudis werns wihreeſchu kahrtas zilweks,** wahjprahtigs, wahrdâ **Krisch Baron,** 22 gadus wezs. Zeen. laſitajus luhdſ, ja winſch kur atronâs, to ſuhtit uſ Jelgawu waj uſ pagaſtu.

Smehde,

kas atronas apdſihwotâ widû, netahlu no Jelgawas, teek no Jurgeem **iſrenteta.** Tuwakas ſinas pee **Dempelſona** kunga (bijuſchâ Romas krodſeneeka) Jelgawâ, Katoku eelâ № 43.

Zaur ſcho daru padewigi ſinamu, ka eſmu blakam ſawai **Leelajâ eelâ № 47** atronoſchai **aleopatiſkai apteekai** atwehris ſewiſchku nodalu

preekſch homeopatijas.

Apteekars **E. Freiſchütz.**

Jelgawâ.

Amatneezibas kurſi.

Arodu kurſu un **auſchanas kurſu** (pehz Somijas muſtureem) **ſahkums 12. Janwari.**

Peemeldeſchanâs teek no **9. Janwara** nemtas pretim ikdeenas no pulkſten 12—2 **Palejas eelâ № 28.**

Penſionarenes eeſtahdê atron laipnu uſnemſchanu.

Anna Stavenhagen.

Zaur ſcho pagodinos paſinot, ka lihdſſchinejâ **Jelgawâ, Lilienfelda eelâ № 12 atronoſchâ D. Brandta**

gehretawa

un

ahdu pretſchu weikals

pahrgahjuſchi manâ ihpaſchumâ un ka es tos ſem firmas

D. Brandt, ihpaſchneeks D. Schacht

wediſchu tahlak. Kâ ilggadigais weikala waditajs un ar ahdu gehreſchanu kreetni eepaſinees, zeru, ka to uſtizibu, kas manam agrakajam ihpaſchneekam dahwata, godajamâ publika ari man peeſchkirs.

Augſtzeenibâ

D. Brandta pehzn. D. Schacht.

Zaur ſcho paſinoju, ka eſmu eerihkojis

Preekules dſirnawâs

ar uhdens un twaiku ſpehku dſihtu

wilnas kahrſtuwi un wehrptuwi.

Kahrſtuwes ar jaunam maſchinam otrteek paleelinatas tâ, ka tagad ihſakâ laikâ top **wilna kahrſta** un pehz katra wehleſchanâs ari **wehrpta** un **ſchkekereta** 2, 3 un 4 kahrtigi. Tâpat ari katrâ laikâ top

wadmala, puſwadmala, leelas drahnas weltas, preſetas un degatetas.

Ar zeniſchanu

Schultze.

Abreſe: чр. Прекульнъ.

I. Schnitu ſihmeſchanas un peegreeſchanas ſkola

Jelgawâ, № 48 Katoku eelâ № 48.

Mahzibas ſahkums 11. janwarî. Skolneezes teek peenemtas ikdeenas. Mahzibas laiks 4 nedelas lihdſ 3 mehneſcheem. Kortelis uſ wehleſchanos turpat namâ.

Preekſchneeze M. A. Brachmann.

Galas kapajamâs maſchinas,

no pirmâ labuma,

peedahwâ leelâ iſwehlê

T. S. Smirnowa mantineeki,
J. S. Parügina mantineeki.

Ihpaſchneeks: **A. Artemjews.**

Jelgawâ, 96 ſem kolonadem 96.

L. M. Arenſteins,

apteeku pretſchu, krahſu, kimikaliju, oſchamo ſahlu un gumijas pretſchu pahrdotawa

Jelgawâ, Katoku eelâ № 3.

Peedahwâ: **klorkalki, ſahbaku ſmehri** preekſch firgu nageem, rati un firgu leetam; **waſelinu** — dſeltenu, baltu un melnu. **Prowanſes eliu, kokeliu, rapſchu eliu, dedſinamo eliu, maſchinu eliu, linu un kanepju eliu, koka ſpirtu** preekſch dedſinaſchanas un puleereſchanas, **lihmi** u. t. t. **Seera** un **ſweſta pehrwi, ſeera ekſtraktu, ſeera** un **ſweſta papiri** rukôs un lipâs; **ſtanjolu,** wiſadas **wirzas, ſafrann, kardamomu** u. t. t. Beſ tam peedahwaju **gumijas** un **kirurgiſkas prezes** preekſch medziniſka, ſkhmiſka un teekniſka brihka, kâ ari wiſas ſortes **gumijas** un **glahſchu ſprizes, brukas, wehdera un nabas bantes, gultas ſchihberus, gumijas gultas palagus, ledus mkus, mahtes ſprizes** un **ſpregelus, dſirdes roreſ, eedwaſchoſchanas aparatus, medizin-pinſeles, gaiſa rinkus** un **ſpilwenus,** wiſus **termometerus, penapumpjus, gumijas ſihdamos, behrnu pudeles, gumijas ſekes, apſenamos,** daſchadas **glahſchu roreſ** preekſch twaika maſchinam un wihna deſtilatoram u. t. t. Daſchadas **lihmes** preekſch wiſadu leetu klebeſchanas, lihmeſchanas un kiteſchanas. **Paſtilas** preekſch daſchada **likeera, ſchnapſa** un **limondes** paſchtaiſiſchanas. Leelâ iſwehlê **ſmarſchotas** un **medizinas ſeepes, ohdekolonju, odehri, ſobu pulweri, ſobu ſeepes, ſobu uhdeni (odol), tauki** un **reiſ-puderi, lanolina, glizerina, iriſ** un **behrſu krehmu, matu uheni, galwas, ſobu** un **nagu birſtes** u. t. pr. u. t. pr.

Lehtakâs zenas. Laba preze un laipna apkalpoſchana.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Laukſaimneezibas maſchinu un ſemkopibas rihku lehgeris

Karla eelâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dſelſzeła ſtanzijai,

eewehlê kâ

agrakâs Rigas beedribas Felſer & Co. dſelſsleetawas un maſchinu fabrikas raſchojumu weenigais pahrdewejs

kuļamahs maſchinas ar **rokas** un **gehpela dſenamo,** preekſch 2, 4, 6, 8 un wairak firgeem, ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wiſas maſchinas no **jaunakâs** un **labakâs konſtrukzijas** un iſ **iſmekletâ wislabakâ materiala.**

Wiſs ſem galwoſchanas.

Tahlak: **wiſadu ſortu arkli, ſehklas-aparaji, eſeſchas, ſehjmaſchinas, ſeena grahbekli, labibas wehtijamâs maſchinas, ekſelu maſchinas** u. t. t. **Superfoſfats, Toma milti, kaulu milti** u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaſchinas

iſ **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 6, 8 un 10 firgu ſpehka.

Wehſtuļu adreſe: Ed. Zehder — Rigâ.

Schnitu ſihmeſchanas un ſchuhſchanas ſkola preekſch dahmam un kungeem

Rigâ, Leelâ Newas eelâ № 27.

Pamatigi eemahza ahtrâ laikâ, ſkatot pehz mahzekļu ſpehjas, ſmalk. rokdarbus, mehra nemſchanu, **ſchnitu ſihmeſchanu,** peegreeſchanu un ſchuhſchanas mahkſlu beſ uſprowes, pehz godalgotâm **Pariſes** un **Berlines ſiſtemam** par loti mehrenu **makſu** (ſahkot no 5 rubl.). Par kreetnu mahzibu teek galwots un **kurſu** beigufcheem iſdodu **diplomu.** Mahzekles peenem katru deenu — Sw. Peterburgâ diplometa ſchnitu ſihmeſchanas ſkolotaja **E. Seidman.**

Dejas ſtundas.

Zaur ſcho ſinamu daru, ka es no **Jauna gada eeſahkſchu jaunas dejas ſtundas,** tapehz laipni luhdſu tos **kungus** un **dahmas,** kuri ſewi wehlâs pecteiktees, to jau agraki **pee laika war iſdarit.**

Ari waru dot **priwatſtundas eeksch** un **ahrâ no nama,** wiſâs dejâs, kâ ari ſekoſchâs **jaunâs dejâs:**

Polu Mazurka,
Menuet,
Mignon,
Gavotte de la Princesse,
Arkadija.

Ar augſtu zeniſchanu

W. Peters, dejas ſkolotajs,
Jelgawâ, Paula eelâ № 5, ee-eja pa labai rokai.

Sarkan-Ponimonas muiſchâ, Kaunas guberna, Poneweſchas aprinkî, 18 werſtes no Bauſkas, teek atdota **melderim laba eenesiga weeta** uſ ilgeem gadeem, ja tas par ſawu naudu tur uſnemtos **diwu gangu**

olandeeſchu dſirnawas

zelt. Bakkus dabuhs no muiſchas. — Maſas **uhdens ſudmalas** teek lihdſ iſnomatas. Jauſrahda leezibas.

E. Barons Korff.

Manas

rokas-darba ſtundas

eeſahkſees **11. janwarî 1899. g.**

E. Kaſperowitz,

Marijas eelâ № 1. Ee-eeſchana no Walles eelas zaur wahrteem.

Jauns! Jauns!

Ediſona elektriſkas lampiņas.

Katrs ſawâs mahjâs war eerihkot **elektriſku apgaiſmoſchanu.** Nekahdas ihpaſchas ſinibas naw wajadſigas. Eerihkoſchana un apeeſchanâs ir loti weenkahrſchas, nebihſtamas. Pilnigs eerihkojums, kâ baterija, wadis, Ediſona lampa u. t. t. makſâ tikai **5 rub.** (Par peeſuhtiſchanu jaſamakſâ ſanemot.) Adreſe: Москва, Грузины Трындинскій пер., д. Мотова, Ит. Фр. Карштимаєъ.

C. Haacka

twaika dehlu ſahgetawa un buhwmateriala noguldîtawa

pee **Eſera wahrteem,**

pehrk **oſola, apſes, behrſa, egles** un **preedes balkus** par **wiſaugſtakam zenam.**

Ritenu loki

ir atkal dabonami **Haacka buhwmateriala pahrdotawâ,** pee Eſera wahrteem, Jelgawâ.

Twaika

ſahgu ſudmalas

Efraima Jakobſona un dehla,

Jelgawâ,

Reijera eelâ № 4.

Peenem **ſahgeſchanâ balkus** katrâ ſkaitâ, **ſahgè, ſchwarzè, ehwelè** un **ſpundè** ahtri un labi par mehrenâm zenam.

Krogs ar bodi

un

maſas uhdens ſudmalas

teek no **Jurgeem 1899. g. iſnomatas** no **Leel-Satiku muiſchwaldes.**

Norwegu

taukas ſilkes

dabon pee

C. Höpker Pehzn. Jelgawâ.

Teek meklets

dahrſneeks,

kas uſ laukeem jaw patſtahwigi ſtrahdajis, war buht ari prezejees, bet beſ behrneem, un ja ſeewa apnemas lopus kopt. **Dehſeles muiſchwalde pahr Wainodi.**

Zeenijamam kundem un zekojoſchai publikai daru laipni ſinamu, ka ar augſtas waldibas atlauju no **1. Janwara 1899. gada**

ſawu weikalu

eſmu **paplaſchinajis ar numureem** un to turu lihdſ **12 nakti atwehrtu.**

Katrâ laikâ **ſilti** un **auſti uſkoſchami** un atſpirdſinoſchi **dſehreeni.**

Ar augſtzeenibu

G. Beſmer,

Warſchawas weeſnizâ, pee tirgus № 18.

Preedes balkus

no **11 zolleem** un **reſnakus,** katrâ garumâ pehrk

K. Zaumbergs,

Jelgawâ.

Rigas Agenſkalna

priwat-klinika,

Baloſchu un Swanu eelas ſtuhri.

Slimneekus peenem ikdeenas no pulkſten 12—3.

Paſtahwigi deſchurejoſchs ahrſts. Slimneekus uſnem ari ar apkopſchanu.

Eekſchejâs ſlimibâs, **Kirurgiſkâs**, **Behrnu** — katru deenu no pulkſten 1/2 2—3.
Sewerſchu — katru deenu no 1/2 1—1/2 2.
Ahdas un weneriſkâs ſlimibâs katru deenu no 12—3.
Azu ſlimibâs, **Kakla, deguna un auſu ſlimibâs**, **Sobu un mutes ſlimibâs** — katru deenu no pulkſten 1—3.
Sobu plombeſchana un mahkſligu ſobu eeliſchana)

Jelgawas Latweeſchu

baſnizas bildes

25 kap. gabalâ, dabujamas Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî un „Latweeſchu Awiſchu" redakzijâ, Sakajâ eelâ № 15. **Skaidrais atlikums nahks par labu jaunajai Latweeſchu baſnizai.**

Kalendars

Latweeſchu Iſtertizigeem behrneem uſ 1899. g.

IV. gada-gabjums.

Dabujams: **„Latweeſchu Awiſchu" redakzijâ,** Jelgawâ, Sakajâ eelâ № 15 un **L. Hörſchelmana** grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, Leelajâ Smilſchu eelâ № 29. Makſâ: augſchâ minetâs weetâs leelakâ ſkaitâ apſtellejot **4** kap., zitadi **5** kap. gabalâ.

Wiſâs grahmatu pahrdotawâs dabonams:

Mahju Kalendars

uſ 1899. g.

Iſdots no redaktora **J. Weissmana.**

Zena 25 kap.

Kalendars ſatur wiſas wajadſigas ſinas un beſ tam wehl daſchadus raſtſus, peewilzigus, jaukus ſtahſtus ar bildem, dſejoļus un joku.

J. F. Steffenhagen un dehls,
Jelgawâ.

J. Palewitſcha

Dſeedaſchanas mahziba

tautas ſkolâm.

Otrs pahrlabots un papildinats iſdewums.

Zena **40** kap.

J. F. Steffenhagena un dehla apgahdibâ, Jelgawâ.

Lai **ſkolotaju kungus** ar grahmatas ſaturu dabutum eepaſihſtinat, medſ winem uſ wehleſchanos peeſuhtam **weenu brihwekſemplaru.**

Дозволено цензурою. Рига, 11-го Января 1899 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Te klaht 2 peelikumi).